

Veiligheidsscan alternatieve locaties dagopvang Delft

Eindrapport

Amsterdam, 2 februari 2005
Nicole Smits
Tobias Woldendorp

Met medewerking van:
Harm Jan Korthals Altes

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	De opdracht	3
1.2	Werkwijze	4
1.3	Leeswijzer	5
2	Huidige locatie	7
2.1	Dienstencentrum Over de Brug	7
2.2	Huidige problemen	7
2.3	Lessen uit de bestaande situatie	9
3	Alternatieve locaties	11
3.1	Koornmarkt/Gasthuisplaats	11
3.2	Van Miereveltlaan / Beukenlaan	12
3.3	Surinamestraat	13
3.4	Staalweg	15
3.5	Zuidwal/ Crommelinplein	16
3.6	Nijverheidsstraat	18
4	Toetsing zeven locaties	20
5	Tenslotte	25
	Bijlagen	
Bijlage	Aanbevelingen voor potentiële locaties	27

1 Inleiding

1.1 De opdracht

De gemeente Delft heeft DSP-groep opdracht gegeven om een veiligheidsscan te maken ten aanzien van zes potentiële locaties voor de nieuwe dagopvang voor daklozen en verslaafden. De nieuwe dagopvang komt in de plaats van de huidige voorziening, die is gevestigd aan de Oostsingel 76.

Vraagstelling

In overleg met de opdrachtgever is als vraagstelling vastgelegd:

“Wat zijn de veiligheidsrisico's van de zes potentiële locaties voor de nieuwe dagopvang?”

Het gaat om de volgende veiligheidsrisico's:

- overlast;
- onveiligheidsgevoelens;
- agressie;
- (winkel)diefstal;
- brand.

Beoordelingscriteria

Voorafgaand aan het onderzoek heeft de opdrachtgever deze risico's geoperationaliseerd in vijf beoordelingscriteria. Deze criteria zijn gebruikt om de locaties te beoordelen.

- 1 De mogelijkheid voor de medewerkers van het centrum en de politie om zicht te hebben op de doelgroep in de omgeving van het centrum.
- 2 De bereikbaarheid van het centrum voor hulpdiensten (brandweer, ambulance, politie). Wat betreft de politie: het gaat niet alleen om de bereikbaarheid van de locatie zelf, maar ook om de surveilleerbaarheid; wat genoemd zou kunnen worden 'de logistiek van de context'.
- 3 Het hebben van voldoende sociale controle in de omgeving. Hiertoe wordt gekeken of in de omgeving van de locatie voldoende 'sociale ogen' zijn; en niet alleen in de omgeving, maar ook langs de vermoedelijke nieuwe looproutes van de doelgroep tussen de binnenstad (het 'leefgebied' van de doelgroep) en de nieuwe dagopvang. Het samenvallen van deze nieuwe looproutes met drukke stedelijke routes is uit oogpunt van sociale controle een pluspunt. Bij de beoordeling van het criterium sociale controle in de omgeving kan tevens kan een inschatting gemaakt worden van de intentie van de buurt betrokken te zijn bij de veiligheid van de omgeving (hoe 'sociaal' zijn die ogen daadwerkelijk).
- 4 De aanwezigheid van functies met een (semi-)openbaar karakter in de omgeving. Voorbeeld: bibliotheken en (overdekte) winkelcentra zijn bij de doelgroep geliefde plekken om te vertoeven; dat werkt overlast in de hand. Aan de andere kant kan een levendige, drukgebruikte omgeving ervoor zorgen dat de doelgroep 'in de massa opgaat' en daardoor hun aanwezigheid door passanten / omwonenden minder als overlast beleefd wordt.
- 5 De aanwezigheid van functies en ruimten met een eigen veiligheidsrisico in de omgeving. Allereerst kun je dit vanuit het perspectief van de overlastgevers bekijken: sommige functies zijn aanjagers van veiligheidsrisico's (coffeeshops, bars).

Daarnaast kun je dit vanuit het perspectief van de bewoners en andere gebruikers bekijken: ouderen en kinderen zijn relatief kwetsbaar voor drugsoverlast; voorzieningen voor kinderen en ouderen in de omgeving leveren daardoor een extra veiligheidsrisico op. Hetzelfde geldt voor de overlastgevoelige ruimten. Hier is bijvoorbeeld de aanwezigheid van architectonisch kwetsbare woningtypologieën (zoals portiekwoningen) relevant. Vanuit de kant van bezoekers van de opvang omdat portieken goede schuilplaatsen zijn voor dealen en gebruiken, vanuit de kant van de buurtbewoners doordat portieken slecht zichtbare ruimten zijn, waar weinig sociale controle is.

De 5 beoordelingscriteria zijn gerelateerd aan de eerder genoemde 5 veiligheidsrisico's. De criteria 'operationaliseren' (operationaliseren = meetbaar maken) elk één of meer risico's.

De samenhang tussen de risico's en de criteria is als volgt:

Tabel: **samenhang risico's en beoordelingscriteria**

	1. zicht vanuit centrum op doelgroep	2 bereikbaarheid hulpdiensten	3 sociale controle omgeving en aanlooproutes	4 aanwezigheid openbare functies omgeving	5. aanwezigheid functies met eigen veiligheidsrisico
overlast	X	X	X	X	X
onveiligheidsgevoelens				X	X
agressie					X
(winkel)diefstal				X	X
brand		X			

1.2 Werkwijze

Plangebied en studiegebied

DSP-groep onderscheidt bij het in kaart brengen van de risico's bij elke locatie het 'plangebied' en het 'studiegebied'.

- Plangebied: de directe omgeving van de dagopvang (d.w.z. straten direct gelegen aan/rondom de locatie van de dagopvang, inzoomen op details).
- Studiegebied: de verwachte routes tussen de binnenstad en de onderscheiden locaties (karakterschets op hoofdlijnen/indicatie van wat je zou kunnen verwachten aan veiligheidsrisico's). Het studiegebied is dus niet letterlijk een gebied maar eerder een bundel van routes.

Bij de start van het onderzoek zijn de locaties van de kant van de opdrachtgever toegelicht, waarbij tevens rond elke locatie het plangebied en het studiegebied zijn aangegeven.

Parallel aan het opstellen van deze veiligheidsscan door DSP-groep worden door een architectenbureau uit Rotterdam massastudies gemaakt, waarbij de mogelijkheden van het gebouw ten aanzien van het programma verkend worden in een bouwkundig haalbaarheidsonderzoek: bijvoorbeeld hoe een sluis bij de entree mogelijk is en een afgeschermd buitenruimte realiseerbaar is. Bij het onderzoek door DSP-groep zijn dergelijke aspecten buiten beschouwing gelaten.

Analyse huidige situatie

In overleg met de opdrachtgever is ervoor gekozen om te vertrekken vanuit de huidige dagopvang en de lessen die daaruit zijn te trekken.

Bestaande opvangvoorzieningen in een stad vormen immers een uiterst nuttige bron en een bruikbaar vertrekpunt voor een onderzoek zoals het onderhavige.

Om deze informatie te vergaren is de huidige locatie opgenomen in de schouw (zie hieronder), zijn politiegegevens van de locatie en de omgeving bekeken en zijn de beheerders van de instelling geïnterviewd.

Analyse potentiële locaties

De zes locaties met het daaromheen vastgestelde studiegebied zijn geschouwd, gefotografeerd, in kaart gebracht en beoordeeld op de relevante criteria. Ook de huidige locatie en zijn omgeving is geschouwd, op dezelfde wijze als de zes potentiële nieuwe locaties. De schouw vond 's middags (bij daglicht) en 's avonds (bij duisternis) plaats.

De gemeentelijke ambtenaren zijn telefonisch geïnterviewd over de huidige situatie in de wijken waar de alternatieve locaties liggen. Ook is gesproken over de verwachte gevolgen van eventuele vestiging.

Deskresearch

Zowel over de huidige locatie als over de alternatieve locaties is op de website van de gemeente Delft allerhande informatie te vinden. Die informatie is voor dit onderzoek gescand op veiligheidsrelevante aspecten.

Voor de Spoorzone staan ingrijpende wijzigingen op stapel en twee van de alternatieve locaties (Zuidwal/ Crommelinplein en Nijverheidsstraat) vallen binnen dit herstructureringsgebied. Om de effecten in te kunnen schatten van de opvangvoorziening op die locaties is inzicht in die plannen van groot belang. Vandaar dat het Masterplan Spoorzone (Gemeente Delft oktober 2003) binnen de deskresearch is bestudeerd.

Voor de locatie Koornmarkt wordt ook nagedacht over herinrichting. Die plannen zijn in een initiërende fase en zijn derhalve niet bestudeerd.

Inbreng van de politie

Overleg heeft plaatsgevonden tussen twee medewerkers van DSP-groep, de bureauchef politie Delft en de plaatsvervangend bureauchef politie Delft. De politie heeft cijfermateriaal geanalyseerd van de jaren 2002 t/m 2004 en gegevens overlegd over de direct omgeving van de huidige opvang (Oostsingel, Koepoortstraat, van Renswoudestraat). Ook heeft de politie onderzocht voor welke incidenten de personen die stonden ingeschreven op het adres van de opvang in 2004 verantwoordelijk waren. Ten aanzien van de verschillende alternatieve locaties heeft de politie mondeling aan de onderzoekers informatie verstrekt over de (objectieve) veiligheidssituatie op en rond de alternatieve locaties. De plaatsvervangend bureauchef van politie heeft bij de wijkagenten aanvullende en wijkspecifieke informatie ingewonnen en de bevindingen met DSP-groep besproken.

1.3 Leeswijzer

De bevindingen uit de verschillende bronnen zijn geïntegreerd in hoofdstuk 2 en 3.

In hoofdstuk 2 staat de huidige locatie centraal. Kort wordt het Dienstencentrum beschreven en wordt aangegeven welke problemen zich in en om het huidige centrum voordoen. In de laatste paragraaf staan de lessen die uit de huidige geleerd kunnen worden.

In hoofdstuk 3 staan de zes alternatieve locaties centraal.

De ligging en de fysieke en sociale kenmerken worden per locatie weergegeven. Eventueel komen de nieuwbouwplannen aan bod. Iedere beschrijving van een locatie eindigt met een overzicht van wat, ons inziens, de belangrijkste risicofactoren van die locatie zijn.

Hoofdstuk 4 bestaat uit de matrix, waarin de locaties aan de vijf criteria worden getoetst.

In de bijlage staat een aanzet tot mogelijke oplossingsrichtingen per locatie.

2 Huidige locatie

De informatie in dit hoofdstuk is afkomstig uit drie bronnen:

- de website van de gemeente Delft;
- het interview dat twee onderzoekers van DSP-groep met de directie/beheerders van Stichting Dienstencentrum Over de Brug hebben gehouden;
- het cijfermateriaal dat de politie ter beschikking heeft gesteld over incidenten in 2002 t/m 2004 in de directe omgeving van de huidige opvang (Oostsingel, Koepoortstraat, van Renswoudestraat) en over de incidenten in 2004 waarvoor personen verantwoordelijk waren die stonden ingeschreven op het adres van de dagopvang;
- de telefonische interviews met gemeentelijke ambtenaren.

2.1 Dienstencentrum Over de Brug

Sinds 1990 is de dagopvang Stichting Dienstencentrum Over de Brug gevestigd aan de Oostsingel 76. Op werkdagen kunnen mensen daar tussen 11.00 en 17.30 uur terecht (245 dagen per jaar) voor opvang, begeleiding en laagdrempelige hulp. Concreet vinden ze er een ontmoetingsplek, sanitaire voorzieningen en maaltijden. Het dienstencentrum organiseert activiteiten, verzorgt sputumruil en anticonceptiva, geeft advies en hulp (bijvoorbeeld bij budgettering), outreachende verslavingshulp (straathoekwerk) en voorlichting over drugsgebruik en aids-preventie. Zo'n 210 mensen gebruiken het centrum als postadres. Gemiddeld komen er per dag 50 tot 70 bezoekers. Binnen mag alleen gerookt worden (geen drugs). Drinken is binnen en sinds kort ook in de openbare ruimte niet toegestaan.

2.2 Huidige problemen

De problemen op de huidige locatie kunnen verdeeld in overlast en criminaliteit.

Overlast

Overlast wordt vooral veroorzaakt doordat omwonenden en anderen in de openbare ruimte zien dat bezoekers van de opvang in de openbare ruimte aanwezig zijn, herrie maken en alcohol (soms drugs) gebruiken. Omwonenden worden vaak nageroepen. Ook loslopende honden en het achterlaten van afval (bijvoorbeeld bierblikjes) levert overlast op.

Wat betreft de geluidsoverlast in de openbare ruimte: als mensen zich binnen misdragen worden ze naar buiten gestuurd en daar laten ze dan hun ongenoegen blijken. Voor de omgeving betekent dat overlast door geschreeuw. De geluidsoverlast wordt volgens de beheerders van het centrum maar door een klein groepje veroorzaakt.

De bezoekers hangen in de omgeving van het centrum rond (van Renswoudestraat en het maaiveldniveau bij het landhoofd van de brug), niet in achterliggende woonwijk. De politie signaleert met regelmaat een vaste groep van 20 tot 30 personen in de directe nabijheid van de opvanglocatie.

Ze staan bijvoorbeeld buiten om drugs of drank te gebruiken: dat is in de opvang niet toegestaan.

Aangezien in de omgeving veel overlast door drankgebruik werd ervaren (de meeste meldingen van overlast in de politiegegevens betreffen drankgebruik), is sinds kort een drankverbod rond de opvang van kracht. De politie handhaaft hier sterk op en dat levert extra agressie (en daarmee extra geluidsoverlast) onder de bezoekers.

In het speeltuintje aan de van Renswoudestraat, dat naast de dagopvang gelegen is, hangen wel eens daklozen, ondanks dat de dagopvang met hen de afspraak heeft gemaakt dat ze niet naar de kinderspeelplaats gaan. De bezoekers corrigeren elkaar als ze het toch doen. Probleem is echter dat vanuit het centrum maar moeilijk zicht is naar buiten en de speelplaats is alleen te zien als een begeleider zelf naar buiten gaat.

Bezoekers hadden eerder een hangplek aan de overkant (plantsoen aan de Oranje Plantage), maar sinds de bankjes zijn weggehaald is dit probleem opgelost.

Behalve bezoekers van het centrum hangen ook regelmatig dealers rond de opvang. Zij komen naar de opvang op de momenten dat bezoekers hun geld krijgen (soms drie keer in de week). De budgettering zal niet meeverhuizen met het centrum, maar ondergebracht worden bij de Stichting Woonbegeleiding (STOED). Daardoor valt te verwachten dat de overlast door drugsdealers op de nieuwe locatie significant kleiner zal zijn.

Wanneer de opvang gesloten is, zijn de bezoekers van het centrum veelal in hun leefgebied, de binnenstad en de directe omgeving. Soms slapen mensen in de omgeving van de opvang. Bekende plekken zijn de omgeving Quackelbrug en de Sint Sebastiaansbrug.

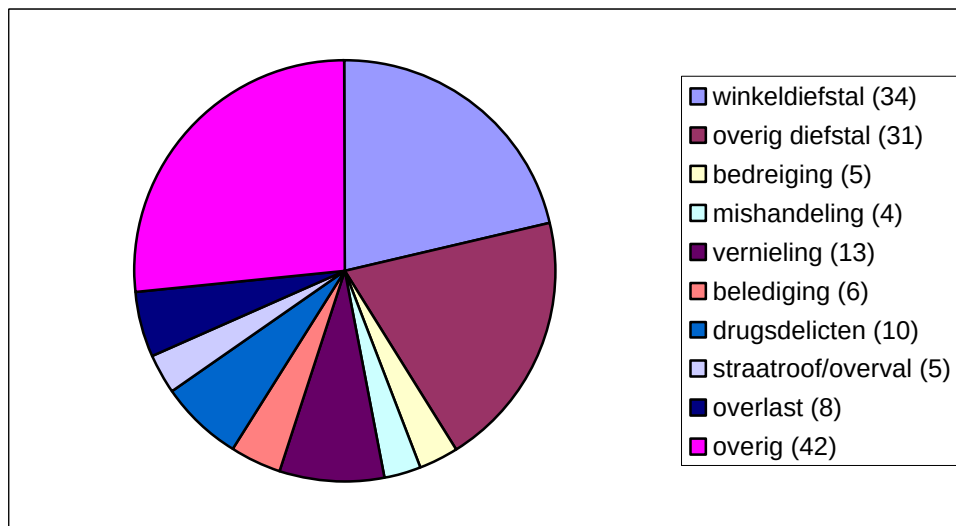
In het algemeen (dus niet specifiek voor de huidige locatie) is onder omwonenden vaak grote angst voor rondslingerende spuiten. Bij de huidige opvang zijn in het verleden ook spuiten gevonden. Heroïne e.a. harddrugs worden echter nog maar zelden gespoten. In combinatie met de spuitomruil is de kans dat in de openbare ruimte een spuit wordt gevonden verwaarloosbaar klein, aldus de beheerders van Over de Brug. Een nieuwe generatie verslaafde jongeren is ook overgegaan op andere drugs over, die geen zicht/tastbare hinder in de openbare ruimte opleveren.

Criminaliteit

De overlastmeldingen zijn gerelateerd aan de locatie van de opvang (zie hierboven), maar voor wat betreft de cijfers over criminaliteit is er geen directe relatie te leggen met de opvanglocatie. Op grond van de gegevens van de politie kunnen de incidenten die in de directe omgeving van de opvanglocatie gepleegd worden niet toegeschreven worden aan de bezoekers van de opvanglocatie. Het aantal delicten in de omgeving van de dagopvang is vergelijkbaar met elders in de stad.

Wel blijkt, dat criminaliteit door bezoekers van het centrum vooral bestaat uit winkeldiefstal waarbij eerste levensbehoeften (eten, drinken, kleding, schoeisel en soms een fiets om zich te verplaatsen, niet voor de handel) worden buitgemaakt.

Van de bezoekers van het centrum zijn er in 2004 37 aangemerkt als dader van een incident. Van die 37 zijn 13 verantwoordelijk voor meerdere incidenten en staan 7 bekend als veelpleger (zie schema hieronder).

Aantal geregistreerde incidenten in 2004 door personen die postadres bij de dagopvang hebben. (bron: politie Haaglanden)

Volgens de beheerders van het centrum worden in de C1000 (richting centrum, omgeving Vesteplein) veel diefstallen gepleegd. Ook in het centrum maken ze zich hier regelmatig schuldig aan. Vanuit de directe omgeving van de dagopvang zijn geen signalen van inbraken in woningen of auto's, die gerelateerd zijn aan de aanwezigheid van de opvang.

Volgens de politie vindt drugscriminaliteit vooral plaats in de binnenstad. De beheerders van de opvang zien echter drugsdealers bij de opvang op de momenten dat bezoekers hun geld krijgen. Ze zien soms bezoekers geld geven aan de drugsdealers, maar de beheerders zien de drugs zelf niet verhandeld worden.

Diefstal om drugs te kunnen kopen komt volgens de beheerders van de opvang niet zoveel voor: er zijn werkprojecten waarmee geldnood verlicht kan worden.

2.3 Lessen uit de bestaande situatie

Overlast in de openbare ruimte

Bestaande vormen van overlast in de directe omgeving van de dagopvang zouden binnen de nieuwe opvanglocatie opgevangen kunnen worden.

Wanneer bijvoorbeeld op de nieuwe locatie een ontvangstruimte of sluis bij de entree wordt gemaakt, kan de geluidsoverlast bij bijvoorbeeld uitzetting afnemen.

Overlast door rondhangen en alcohol- en drugsgebruik (met afvaloverlast tot gevolg) in de openbare ruimte kan afnemen wanneer bezoekers in de opvang alcohol en drugs mogen gebruiken. De overlast in het centrum zelf zal dan echter naar verwachting wel toenemen.

Om de overlast door rondhangen in de openbare ruimte (met naroeppen tot gevolg) te verminderen is het ook belangrijk dat bezoekers een aantrekkelijke buitenruimte binnen de opvang krijgen, zodat mensen niet de omgeving in hoeven om bijvoorbeeld 's zomers van het lekkere weer te genieten.

Met bovenstaande voorzieningen neemt de kans op rondhangen in de omgeving van de opvang af, maar de risico's worden nog niet volledig weggenomen, zo is de verwachting. Ervaring in de huidige locatie leert, dat afspraken over waar wel en waar niet gehangen mag worden belangrijk zijn. Om overlast in de omgeving te kunnen signaleren en snel de kop in te kunnen drukken is bovendien zicht vanuit het centrum op de directe omgeving belangrijk.

Tenslotte heeft de huidige locatie geleerd dat bankjes en een speeltuintje in de omgeving gebruikt worden als hangplek.

Aangezien winkeldiefstal het meest gepleegde delict is door de doelgroep, lopen winkels in de omgeving van de nieuwe locatie een verhoogd risico slachtoffer te worden.

Overlast binnen de opvang

Om drugsgebruik op de toiletten tegen te gaan zijn deuren gewenst met een flinke open ruimte tot de grond. Ook rookmelders bij de toiletten werken in dit verband. Aangezien het spuiten van drugs weinig meer voorkomt is het de vraag of speciale verlichting op de toiletten toegepast moet worden, waarmee aderen moeilijk zichtbaar worden.

Tijdens het interview met de beheerders is geopperd om in de nieuwe opvang een balie te maken om tassen af te geven. Dat zou veel ruzie in de opvang voorkomen.

Communicatie

Op de huidige locatie is het contact met de buurt in de loop der jaren steeds verder verslechterd. Op de nieuwe locatie zou aan de communicatie meer aandacht geschonken moeten worden, bijvoorbeeld door de bewoners meer bij de besluitvorming te betrekken. Buurtbewoners zouden bijvoorbeeld in het nieuwe centrum welkom zijn voor buurtvergaderingen.

Ook zouden bezoekers van de opvang kunnen participeren in een projectgroep om de opvang te realiseren (hier zijn bijvoorbeeld goede ervaring mee opgedaan bij het Omnizorgcentrum in Apeldoorn).

3 Alternatieve locaties

De informatie in dit hoofdstuk is verkregen uit de schouwen die DSP-groep overdag en 's avonds heeft gehouden, uit de gesprekken met gemeentelijke ambtenaren, uit gesprekken met de politie en uit documenten die staan op de website van de gemeente Delft.

3.1 Koornmarkt/Gasthuisplaats

Beschrijving plan- en studiegebied

Deze locatie ligt tussen de Koornmarkt, de Gasthuissteeg, de parkeerplaats van de Gasthuisplaats en de synagoge met aanbouw (parallel aan de Huyterstraat). De Koornmarkt is een typische Delftse gracht met een mix van koopwoningen, luxe kantoren en studentenkamers. De Gasthuissteeg is een smal straatje met wat woningen en bedrijfjes, voornamelijk aan de zuidzijde van de steeg geconcentreerd. De parkeerplaats, die deels aan de steeg grenst, is een weinig overzichtelijk gebied met, tegen de gevel van de locatie aan, een hangplek. Daar hangen doorgaans jongeren. De onoverzichtelijkheid op de parkeerplaats wordt veroorzaakt door de grillige rooilijnen en de korte rijen met verspringende richtingen waarin de auto's staan opgesteld. Aan de andere kant van de Gasthuissteeg is een jongerencafé, maar naar verluid zijn de bezoekers van dat café niet degene die de hangplek bevolken. De verschillende personen van politie en gemeente die we over deze locatie hebben gesproken verwachten (in relatie tot de dagopvang) geen problemen bij het scholierencafé.

Het bestaande gebouw zal mogelijk binnen enkele jaren afgebroken worden om plaats te maken voor nieuwbouw. De dagopvang zou dus wellicht een keer vaker moeten verhuizen als deze locatie wordt gekozen. Voor veiligheid betekent dit echter geen extra risico.

De binnenstad trekt van nature mensen aan. In de Kromstraat zijn cafés en een coffeeshop, waar omheen personen rondhangen. Dat wordt soms als bedreigend ervaren. Over het risico dat de daklozen zich daarin mengen zijn de meningen verdeeld. Sommigen schatten in dat daklozen daar niets te zoeken hebben, anderen denken dat ze daar misschien rond gaan hangen en eventueel softdruggebruikers op het idee brengen harddrugs te proberen. Maar: in de huidige situatie hangen daklozen er ook niet rond en wij zien geen reden dat daar met deze locatie verandering in zou komen.

Bij de huidige opvang lopen de bezoekers van de opvang vaak in groepjes van 1-3 weg (bron: Politie Haaglanden). De verwachte trekroutes vanaf de locatie lopen richting station (via Breestraat, Barbarasteeg/ Weeshuisplaats/ Poppesteeg) en naar de winkelconcentraties in de binnenstad. De drie stegen richting binnenstad zijn smal. Maar de stegen liggen zo dicht bij de opvanglocatie, dat de kans dat de daklozen in groepjes lopen (en nog niet vermengd zijn met het andere publiek) aanwezig is. Dat betekent een risico voor de veiligheidsbeleving in de stegen.

Belangrijkste risicofactoren

In het schema in het volgende hoofdstuk is ons inziens het risico van onveiligheidsbeleving in de drie smalle stegen de belangrijkste risicofactor.

3.2 Van Miereveltlaan / Beukenlaan

Beschrijving plan- en studiegebied

Deze locatie ligt op de hoek, ingeklemd tussen de Beukenlaan en de Van Miereveltlaan. Nu staat daar bebouwing van de voormalige plantsoenpost, maar voor de opvang zou op deze locatie een nieuw pand geplaatst worden. De Van Miereveltlaan is een redelijk drukke straat. Aan de overkant staat een hoog woongebouw: de enige bebouwing van waaruit direct substantieel zicht is op de potentiële locatie

Routes vanuit de locatie naar de binnenstad lopen via de Koepoortbrug en dan ofwel via de Van Miereveltlaan en de Maria Duystlaan (drukke straten) ofwel via zwerflijnen door een monofunctionele nieuwbouwwijk grenzend aan de Koepoortstraat.

De locatie grenst aan de Bomenwijk, waar binnen 10 tot 15 jaar een complete herstructurering plaats zal vinden, vanwege een verouderde en eenzijdige woonvoorraad. Met de nieuwbouwplannen zullen er meer grondgebonden woningen en meer duurdere woningen komen. De diversiteit zal toenemen. Aan de Lindelaan liggen wat winkels, een snackbar en een buurtcentrum. Vanwege de op handen zijnde herontwikkeling is hier veel leegstand. Even verderop aan de Beukenlaan liggen verpleeghuis de Bieslandhof en de openbare speeltuin Bomenwijk ('s middags geopend op doordeweekse dagen van 15.00-17.00 en 's woensdags vanaf 13.00 uur). Beide zijn locaties die relatief snel overlast door de daklozen zouden ervaren: de speeltuin vanwege de kinderen, de Bieslandhof omdat daar ouderen wonen die slecht ter been zijn of andere fysieke beperkingen hebben. Afgelopen (warme) zomer heeft de speeltuin problemen gehad met één of twee rondhangende daklozen vanuit de huidige locatie, aldus de politie. De politie heeft om die reden extra gesurveilleerd.

Bij de ingang van de Bieslandhof is een pinautomaat. Zowel de politie als de beheerders van de dagopvang zien beroving op die plaats door daklozen echter niet als speciaal risico, aangezien dat niet het soort criminaliteit is waar de daklozen zich nu bezig houden (dat is hoofdzakelijk winkeldiefstal). Om deze reden wordt dit risico niet in de matrix in het volgende hoofdstuk genoemd.

Tussen de locatie en de Koepoortbrug ligt een monofunctioneel woonwijkje van ongeveer zes jaar oud. Daar wonen veel gezinnen en spelen geen problemen ten aanzien van overlast of criminaliteit.

Ook de van Renswoudestraat ligt op de route naar de binnenstad.

Achter de Bieslandhof wordt gebouwd aan uitbreiding van het verpleeghuis en een kinderdagverblijf.

Het kruispunt van de Van Miereveltlaan en de Maria Duystlaan zal een paar jaar op de schop gaan vanwege de aanleg van een ondergrondse parkeergarage. Verwacht kan worden dat het gebied in die periode onoverzichtelijk wordt en dat de route naar de binnenstad dan hoofdzakelijk in het naastgelegen eerder genoemde woonbuurtje komt te lopen.

Belangrijkste risicofactoren

In het schema in het volgende hoofdstuk zijn ons inziens de routing naar de binnenstad (door monofunctioneel woongebied), de nabijheid van de speeltuin en de Bieslandhof en de bouwwerkzaamheden in de Bomenwijk de belangrijkste risicofactoren.

3.3 Surinamestraat

Beschrijving plan- en studiegebied

De locatie aan de Surinamestraat is de meest noordelijke van de mogelijke locaties. Het ligt op de hoek van de Surinamestraat en de Oostsingel/Haagweg, boven en naast bestaande bedrijven. Opvallend ruimtelijk kenmerk is dat het buurtje in de oksel ligt van het landhoofd met talud naar de brug. Omdat het ook grenst aan het Rijn-Schiekanaal ligt het daardoor vrij geïsoleerd.

De bedrijven hebben over het algemeen een 'open' instelling: buitendeuren en hekwerken aan de rand van het terrein staan vaak open. In de directe nabijheid zijn slechts enkele woningen. Overdag hebben de bedrijven zicht op de locatie, maar verder is er weinig informele controle van omgeving op het pand.

Even ten noorden is een instelling voor beroepsonderwijs (Mondriaan). Vanaf de weg is daarvan echter alleen een groot hekwerk en de oprijlaan zichtbaar. De opvanglocatie ligt echter niet op de route van de scholieren, aangezien de hoofdentree aan de andere kant ligt. Het risico is om die reden beperkt.

De budgettering zal elders plaatsvinden, waardoor de opvang weinig interessant is voor dealers.

De Oostsingel/ Haagweg/ Delftweg is een drukke toeristische route naar de Delftse Pauw. Langs het water loopt ook een hondenuitlaatrout.

De route naar de binnenstad loopt via de Reineveldbrug. Aan de westkant van die brug is geen opgang voor voetgangers: die zit aan de oostkant, aan de kant van een monofunctioneel woongebied. Op de hoek Balistraat en Molukkenstraat is een snackbar aan het drukke kruispunt.

Op de Reineveldbrug is aan de westkant geen speciaal looppad. Voetgangers liften met de fietsers mee. Pas na de brug is een smal tweetegelig voetpad. De voetgangersroute loopt dan ook aan de oostkant.

Ten zuidwesten van de brug ligt een relatief besloten woongebied (de Boogerden) met een attractief en groen uiterlijk. De bewoners ervaren nu al enige overlast door rondhangende jongeren, maar bij de politie zijn daar geen meldingen van bekend.

Ten zuidoosten van de brug ligt het Geerweggebied: dat ligt op de route naar de binnenstad. Dat is een monofunctionele woonwijk met veel sociale huurwoningen, veel poortjes en binnenterreinen en een (niet afsluitbare) openbare parkeergarage. In dit gebied ervaren bewoners veel overlast door hangjongeren, maar in de politiecijfers komt dit niet naar voren.

Parnassia, waar methadon¹ verstrekt wordt, ligt goed op de route tussen de nachtopvang en deze locatie.

Belangrijkste risicofactoren

In het schema in het volgende hoofdstuk zijn ons inziens de ruimtelijke kenmerken van het Geerweggebied de belangrijkste risicofactor.

Noot 1 In Delft zijn 60-80 gebruikers van methadon, ongeveer 20 daarvan bezoeken de dagopvang.

3.4 Staalweg

Beschrijving plan- en studiegebied

De locatie ligt op het terrein van de Dienst Beheer en Milieu. In de direct aangrenzende buurt (monofunctioneel) heeft de afgelopen jaren veel herstructurering plaatsgevonden. Over ongeveer twee jaar zijn de werkzaamheden naar verwachting helemaal voltooid. Deze wijk kenmerkt zich door een structuur die typisch was in de jaren '70: portiekwoningen (open portieken), korte en hoekige straatjes, onderdoorgangen en veel hoekjes. De beplanting is doorgeschoten en maakt het gebied nog minder overzichtelijk. Bewoners voelen zich in het woongebied nu al vaak onveilig. Bewoners ervaren al jaren overlast door rondhangende jongeren door de hele buurt (vernielingen, bedreigingen). Bij de politie is die overlast door jongeren echter niet bekend. Er wonen veel ouderen, die minder weerbaar kunnen zijn. De combinatie van oudere bewoners en hangende jongeren wringt. De sociale cohesie is redelijk en er is veel sociale controle. Tijdens de schouw zijn, langs het Weidepad, openstaande ramen en deuren gezien (op de 'ventilatiestand'). Ook hing wasgoed een meter van het pad te drogen. Aangezien winkeldiefstal voor kleding veel voorkomt, kan kleding aan de waslijn een flinke bron van overlast voor de bewoners betekenen.

De routes naar het centrum zullen via de Oostpoortbrug en via de Koepoortbrug lopen. Tussen het plangebied en de Koepoortbrug ligt een woongebied waar ook instellingen zijn gevestigd, zoals basisscholen, een buurthuis, wat winkels, snackbar De Bieslander, een kinderdagverblijf ('t Knuffeltje) en bejaardencentrum Delfgauwse Weye. Het risico dat kinderen overlast ervaren is waarschijnlijk klein, aangezien de kinderen onder begeleiding over straat gaan.

Een bijzonder plaats neemt IKEA in. Dit megabedrijf ligt net achter de locatie, aan de andere kant van het viaduct over de snelweg. IKEA heeft een aanzuigende werking op de doelgroep omdat er 'eetafspraken' gemaakt zijn: verslaafden en daklozen kunnen overgeschoten consumptiewaren bij de zaak krijgen. In de huidige situatie is echter geen sprake van zwerflijnen door de wijk. Wanneer de opvang in de buurt gevestigd wordt, zou de IKEA de doelgroep aan kunnen trekken: ook in het weekend, wanneer de dagopvang gesloten is.

Belangrijkste risicofactoren

In het schema in het volgende hoofdstuk zijn ons inziens de twee monofunctioneel woongebieden de belangrijkste risicofactoren. In het gebied zijn veel ouderenwoningen. In het westelijke woongebied is de grote onoverzichtelijkheid bovendien belangrijk.

3.5 Zuidwal/ Crommelinplein

Beschrijving plan- en studiegebied

De nieuwe locatie is nu in gebruik door GGD en de ambulancepost. Door de gemeente is aangegeven dat de opvang, als die op deze plaats zou komen, op de Zuidwal wordt georiënteerd. Risico's van een eventuele vestiging aan de kant van het Crommelinplein zijn dan ook niet opgenomen (de risico's voor de buurt zouden dan veel groter zijn).

De locatie ligt aan de rand van de buurt Delftzicht. Dat is een nette wijk, waar nauwelijks problemen zijn op het gebied van veiligheid. In de wijk wonen veel gezinnen met jonge kinderen (waaronder veel forenzen) maar ook veel ouderen en gehandicapten die begeleid wonen. Er zijn veel sociale contacten en de saamhorigheid en organisatiegraad zijn groot.

Bewoners ervaren overlast op Plein Delftzicht door hangjongeren (overlast en vernielingen bij het kunstwerk). Structurele overlast is bij politie en gemeente niet bekend.

Door de korte afstand tussen Sociale Dienst en dagopvang bestaat de kans dat personeel zich in de openbare ruimte (in lunchpauze of bij het naar huis gaan) onveiligert voelt: de kans om bezoekers van de dagopvang te ontmoeten is groter als voor deze locatie wordt gekozen en de bezoekers van de dagopvang kunnen eerder geneigd zijn om medewerkers op te zoeken.

De directe omgeving van de Ambulancedienst toont een smalle achterdoorgang naar het Crommelinplein. Aan dit openbare achterpad liggen ook bergingen van woningen. In combinatie met een stelsel van muurtjes en hoogteverschillen voor de Ambulancedienst/kapsalon is dit een kwetsbare zone voor rondhangen (en uitzwermen).

Sinds 2003 is de wens om in het woongebied een supermarkt op te nemen in het wijkprogramma verwoord, maar deze wens is *expliciet niet* in de stedenbouwkundige plannen opgenomen. De komst van zo'n supermarkt zou de trekroutes door de wijk ingrijpend kunnen veranderen en is een bedreiging, aangezien de zwerflijnen zouden kunnen 'omkeren'. In dat scenario is het denkbaar dat er wel in de wijk gezworven gaat worden en dat een eventuele supermarkt wordt bezocht op weg naar In de Hoven en winkels aan de Papsouwselaan (via Abtswoudsetunnel, waar alleen voetgangers en fietsers doorheen gaan en waar nu al onveiligheidsgevoelens zijn). Zonder supermarkt in Delftzicht lopen de trekroutes naar verwachting vanaf de opvang richting binnenstad, met minder oriëntatie op de wijk.

Vanaf de Engelsestraat loopt een voetpad langs het spoor naar het stille uiteinde van NS-perron 1. Het pad is slecht verlicht en mist sociale ogen, maar het wordt wel door buurtbewoners gebruikt als korte route naar het station. Dit zou ook een korte route tussen station en dagopvang zijn, waardoor buurtbewoners hem waarschijnlijk zullen mijden. Bij het ontwikkelen van Electronic Ticketing (ET) voor station Delft door ProRail is er kans dat deze route afgesloten gaat worden om een beheersbaar station te krijgen.

Een ander risico van de nabijheid van het station is, dat de aanloop van daklozen vanuit Den Haag en Rotterdam toeneemt, zeker als in de grote steden strenger 'geveegd' gaat worden.

Op de route naar de binnenstad, op de hoek bij de Kethelstraat, staan woonblokken waarvan de binnenhoven vanuit de openbare ruimte bereikbaar zijn.

Herontwikkeling Spoorzone

Niet elke locatie heeft een vergelijkbare stedenbouwkundige status. Voor de Nijverheidsstraat en de Zuidwal/ Crommelinplein is het zo dat hier in het kader van het Masterplan Spoorzone de sporen ondergronds komen te liggen en er een parkgebied komt op de tunnelbak. Aan de randen wordt gebouwd. Voor de locatie Zuidwal/ Crommelinplein betekent dit dat er nieuwbouw verrijst op een plek waar nu een groene lob is tussen spoor en aantakking naar de Westlandseweg.

Bij de locaties is het een voordeel dat er wordt ontwikkeld. Een belangrijke bouwsteen voor deze aanneme is dat van meet af aan dagopvang in een proces zit. Dat betekent dat je als koper in het plangebied op voorhand weet dat een dagopvangfunctie in je buurt is gelegen. Een tweede voordeel is dat je op stedenbouwkundig niveau nog aspecten kunt wijzigen/ afstemmen op de bouw; iets wat je bij een locatie, waar geen omgevingsplannen zijn veel minder kans toe is. Je hebt als het ware wisselgeld. Er is evenwel ook een nadeel. En wel dat is dat de locatie, indien gekozen ook te maken krijgt met het feit dat het in gebruik zal zijn op het moment dat de spoorzone e.o. een bouwput is. Dat is voor de leefbaarheid van zowel de doelgroep als passanten in het gebied qua uitstraling/ veiligheidsbeleving niet gunstig.

Belangrijkste risicofactoren

In het schema in het volgende hoofdstuk zijn ons inziens Plein Delftzicht en de bankjes langs het water de belangrijkste risicofactoren die bezoekers van de dagopvang de woonwijk in kunnen doen trekken. Vanwege de vele kinderen, ouderen en gehandicapten in de wijk zou dat bijzonder onwenselijk zijn.

3.6 Nijverheidsstraat

Beschrijving plan- en studiegebied

De locatie is gelegen in een gebied met veel opslagterrein en heeft voor een groot deel een industriële uitstraling. Iets verder weg liggen veel winkels en woningen, waarvan de portieken niet altijd zijn afgesloten.

In de huidige situatie ervaren bewoners veel overlast door jongeren, die na terugkeer van de discotheek (hoek Westlandseweg en Krakeelpolderweg) vuil, herrie en vernielingen achterlaten op de parkeerplaatsen langs de Papsouwselaan. Ook ervaren bewoners overlast doordat bij de snackbar en de shoarmazaak wordt gehangen en doordat jongeren na sluitingstijd naar de open flats trekken. De politie is niet bekend met deze overlast.

Omwonenden ervaren drugsdealing in de Poptahof als overlast. De omgeving van deze locatie heeft niet zo'n goede naam. Vestiging van de dagopvang zou deze reputatie kunnen versterken. Maar er ligt een Masterplan herstructurering Poptahof waarbij imagoverbetering te verwachten valt.

De locatie betreft een werf van gemeentewerken, waar nieuwbouw gepleegd zal worden. In de directe omgeving liggen bedrijfskavels, met openstaande hekken, een distributiestraat met grillige rooilijnen, korte zichtlijnen, onduidelijke erfgrenzen, afvalcontainers en een gebrek aan sociale ogen. Hier zijn geen entrees van woningen, wel is er een groot appartementencomplex, met in de plint o.a. ALDI aan het pleintje aan de Papsouwselaan/ hoek Westlandse weg. Ook verder langs deze weg zijn woningen boven winkels (fietsen en orthopedisch schoeisel). De flat heeft een blinde kant waar de woningen op de locatie zouden kunnen uitkijken.

Direct achter de singel, gescheiden door forse populieren zijn ook woningen boven winkels en voorzieningen (o. a. chinees acupunctuurcentrum en nail-studio).

Ook het achterland van deze woningen is net als bij het ALDI-blok vrij grillig in zijn architectuur en eigendomsgrenzen. Hier loopt zelfs een bedieningsstraat achter de winkels, waar veel containers los op de openbare weg staan. Deze onduidelijke eigendomsgrenzen grenzend aan een (potentieel) kwetsbaar gebied levert risico's op.

ALDI heeft naar verwachting een aanzuigende werking op de bezoekers van de opvang, uitgaande van de ervaring die bewoners hebben bij een Lidl elders in de wijk. Anders dan andere ketens is ALDI low-profile en is er weinig zichtbaar toezicht in de winkel. Overigens zijn bij de politie met name meldingen van parkeeroverlast bekend bij de Lidl. Andere mogelijke trekkers zijn de schoenenwinkel langs de Papsouwselaan en de winkels aan de overzijde (Reiger e.o.). Daar zijn ook potentiële hangplekken om en nabij de snackbar.

In de directe omgeving van de locatie zijn meerdere hangplekken. Niet in de laatste plaats het speeltuintje grenzend aan de huidige werf, maar ook de

trappen naar de kelder van de flat op de hoek van Papsouwselaan en de Nijverheidsstraat en het kunstwerk op de kop van de gemeentewerf vormen hangplekken voor de doelgroep.

Hoewel de Papsouwselaan een flinke barrière is, is de direct op de hoek gelegen verzorgingsflat, met mogelijk minder weerbare bewoners, kwetsbaar. In de directe omgeving zijn er meer kwetsbare instellingen. Ook de Westlandseweg is een barrière, maar als de verslaafden en daklozen een route nemen binnendoor naar het station komen ze langs o.a. opvanghuis voor geestelijke gehandicapten IPSE. Wat opvalt is dat de balie pas een meter of vijftien achter de entree is gelegen. Daar hangen jassen en is weinig informele controle. Ook het aangrenzende Westerhonk met een kinderdorado is theoretisch kwetsbaar, al is het nieuwbouw met een deugdelijke afscherming.

Het Grotius college is een VMBO met veel hekwerk en fietsen, maar een goede portiersloge met zicht op de buitenruimte.

De route naar de binnenstad langs het spoor komt door een naargeestig, perifeer, doch onontkoombaar veelgebruikt fietspad, waar doelgroep en passanten openbare weg elkaar tegenkomen

Voordeel van de situatie is dat het in een ontwikkelgebied van het Masterplan Stationsomgeving ligt. Door hier nu al een opvang te plannen weten potentiële gebruikers/ kopers dat er een opvang is en kunnen er bij de uitwerking van het Masterplan wellicht eenvoudige maatregelen getroffen worden die in een starre bestaande situatie minder eenvoudig zijn.

Belangrijkste risicofactoren

Rondhangen van doelgroep in directe omgeving van de locatie, maar ook uitzwermen naar winkels en achterkanten van winkels behoren tot de grootste risico's. Direct gevolgd door het ook daadwerkelijk stelen van goederen voor de dagelijkse behoeften.

4 Toetsing zeven locaties

	Mogelijkheid voor medewerkers en politie zicht te hebben op doelgroep in omgeving	Bereikbaarheid voor hulpdiensten en surveilleerbaarheid	Sociale controle in de omgeving	Aanwezigheid functies met (semi-)openbaar karakter in omgeving	Aanwezigheid functies en ruimten met eigen veiligheidsrisico
Oostsingel (huidige locatie)	• vanuit huidig gebouw slecht: alleen zicht vanuit keukenraam en voorkant (gehinderd door kamerplanten) • in openbare ruimte lange zichtlijnen, maar hoogteverschil bruggenhoofd belemmert zicht vanaf de Koepoortbrug	• bereikbaarheid hulpdiensten redelijk: scherpe bocht onder aan brug • surveilleerbaarheid redelijk: hoogteverschil belemmert zicht vanaf de Koepoortbrug	• directe omgeving weinig sociale controle (weinig woningen die op locatie uitkijken) • in achtergelegen woonbuurt veel sociale controle	• binnenstad levert drukte	• speelplaats van Renswoudestraat
Koornmarkt/ Gasthuisplaats	• goed zicht vanuit huidig gebouw op omgeving, behalve naar Gasthuissteeg (ramen te hoog)	• bereikbaarheid hulpdiensten goed • parkeerplaats niet goed overzichtelijk • 3 stegen niet toegankelijk voor auto's	• woningen aan alle kanten, maar weinig zicht aan de kant Gasthuissteeg/ Gasthuisplaats • in Nickersteeg geen sociale ogen • in Barbarasteeg weinig gelijkmatigheid in verlichting	• winkelconcentraties (kwetsbaar voor winkeldiefstal, maar geen groter risico dan huidige situatie) • cafés en coffeeshop Kromstraat (geen groter risico dan huidige situatie) • hangplek aan Gasthuisplaats in de luwte	• bankjes (o.a. Camaretten) • drie smalle stegen op route naar station: te smal om groepje daklozen prettig te passeren • Barbarasteeg (1 van de 3 stegen richting station) weinig overzichtelijk (inspringende rooilijnen) • Zuidpoortgarage (24 uur open en openbaar) (risico hang/slaapplek, maar geen groter risico dan huidige situatie) • speelplekken (risico hangplek)
Beukenlaan/ Van Miereveltlaan	• vanuit huidige pand slecht zicht op omgeving • Beukenlaan is vanuit omgeving slecht te zien door beplanting • Esdoornlaan is niet goed te overzien door verspringende gebouwen en veel beplanting • beplanting kan de opvang aan het zicht van omwo-	• goed bereikbaar voor hulpdiensten • surveilleerbaarheid ook goed, mits op de parkeerplaats Bieslandhof gedraaid kan worden (hekwerk om terrein af te sluiten is aanwezig)	• locatie ligt aan de kant van de van Miereveltlaan goed in het zicht (veel woningen), vanuit andere gebouwen nauwelijks zicht op de locatie • verkeer op van Miereveltlaan levert controle op locatie en omgeving • op openbare ruimte in de Bomenwijk veel zicht van-	• route naar Koepoortbrug door monofunctioneel woongebied (grotere kans dat route door deze buurt wanneer parkeergarage onder kruising wordt aangelegd) • route via Maria Duystlaan drukker en multifunctioneler, maar is om richting binnenstad	• speeltuin: afgelopen zomer probleem met rondhangende daklozen • locatie bij ingang Bomenwijk, daardoor dominant aanwezig • speelplekken en achterpanden in woongebied rond Koepoortstraat (op speelplek van Renswoudestraat nu al hangen door daklo-

	Mogelijkheid voor medewerkers en politie zicht te hebben op doelgroep in omgeving	Bereikbaarheid voor hulpdiensten en surveilleerbaarheid	Sociale controle in de omgeving	Aanwezigheid functies met (semi-)openbaar karakter in omgeving	Aanwezigheid functies en ruimten met eigen veiligheidsrisico
	nenden en passanten ont-trekken		uit woningen • sociale controle in Beukenlaan door veel bezoekers Bieslandhof	• buurtcentrum aan de Lindelaan genereert (mogelijk) enige drukte • winkels en snackbar aan de Lindelaan genereren enige drukte maar zijn kwetsbaar voor overlast/diefstal • Bieslandhof en speeltuin genereren redelijk wat drukte (speeltuin alleen door de week en 's mid-dags open)	zen) • Bieslandhof (risico rond-hangen op pleintje) • entrees portiekwoningen (soms open) • door bouwwerkzaamheden op kruispunt van de Van Miereveltlaan en de Maria Duystlaan grote kans dat route meer door woongebied • bushalte aan van Miereveltlaan (risico hangplek) • bouwterrein gedurende lange tijd in Bomenwijk (risico hang-/ slaapplekken in leegstaande panden)
Surinamestraat	• ligging op de hoek maakt zicht vanuit opvang naar buiten goed • lange zichtlijn langs Oost-singel • Surinamestraat door bocht niet goed overzichtelijk	• goede bereikbaarheid voor hulpdiensten • geen goede surveilleerbaarheid langs de Delft-weg, omdat die straat aan de noordkant afgesloten is voor autoverkeer	• geen zicht van overkant Rijn-Schiekanaal • op brug alleen zicht van overig verkeer (drukke straat), niet uit bebouwing	• alleen Vrijebanselaan is druk, maar te weinig voetgangers/ fietsers voor anonimiteit: lange route tot de echte drukte van de binnenstad • Geerweggebied monofunctioneel woongebied • woongebied Molukkenstraat e.o. monofunctioneel woongebied • woongebied Boogerden monofunctioneel woongebied met overlast door hangjongeren • snackbar Balistraat/ Molukkenstraat kwetsbaar voor overlast (verkoop bier, aanwezigheid mensen) • bedrijven met 'open' instelling kwetsbaar voor insluiting/ diefstal	• locatie ligt aan toeristische route naar Delftse Pauw: toeristen zouden afschrikt kunnen worden • klanten van de bedrijven kunnen afgeschikt worden • hoogteverschil tussen Oostsingel en Curaçaostraat (waar wegdek daalt om onder viaduct door te gaan) (risico hangplek) • grasberm en bankjes langs het water kwetsbaar als hangplek • nabijheid onderwijsinstelling (klein risico door entree aan andere kant)

	Mogelijkheid voor medewerkers en politie zicht te hebben op doelgroep in omgeving	Bereikbaarheid voor hulpdiensten en surveilleerbaarheid	Sociale controle in de omgeving	Aanwezigheid functies met (semi-)openbaar karakter in omgeving	Aanwezigheid functies en ruimten met eigen veiligheidsrisico
Staalweg	• zicht vanuit opvang naar omgeving afhankelijk van oriëntatie van het nieuwe gebouw • binnen de direct aangrenzende openbare ruimte slechts korte zichtlijnen (verspringende rooilijnen, nissen, hoekverdraaiingen, portieken) • verkeersbegeleidende beplanting (Weidepad) belemmert overzicht	• bereikbaarheid hulpdiensten in potentie goed (afhankelijk van verdere uitwerking) • surveilleerbaarheid slecht door korte zichtlijnen en doordat veel paden ontoegankelijk zijn voor auto's	• op de locatie is direct zicht vanuit woningen (effectiviteit afhankelijk van invulling van de kavel) • ook in de directe omgeving veel woningen • vanaf Oostpoortweg (drukke straat) geen zicht op trekroute via Weidepad	• looproute naar west door monofunctioneel woongebied en langs veel oude woningen (Weidepad) • looproute naar noord door woongebied gemengd met voorzieningen, maar die genereren geen echte drukte • daklozen eten nu al bij Ikea: daar kunnen ze redelijk opgaan in de massa, maar de Ikea kan de daklozen ook in het weekend aantrekken	• veel ouderen in omliggende woonbuurten • speelplekken (risico hangplek) • her en der bankjes (risico hangplek) • basisscholen en kinderdagverblijf (klein risico) • veel open portieken en overkappingen (risico hangplek) • woonwijken noordwest- en westkant
• Zuidwal/ Crommelinplein	• vanuit GGD locatie (oriëntatie Zuidwal) goed zicht over openbare ruimte, maar niet tot Plein Delft-zicht en langs water • achterpaden in het huidige blok en tussen woningen slecht overzichtelijk • hangplek bij kunstwerk Plein Delft-zicht niet overzichtelijk	• goed bereikbaar voor hulpdiensten • surveilleerbaarheid goed, behalve achterpaden in huidige blok en tussen woningen	• sociale controle op route naar perron 1 en op uiteinde perron 1 ontbreekt • in de woonwijk overdag redelijke sociale controle (combinatie van forenzen en ouderen) • mogelijk meer sociale ogen door plannen Spoorzone • vanaf Westlandseweg (drukke straat) zicht op locatie en omgeving	• Westlandseweg drukke straat • korte route tot in drukte van binnenstad (positief: korte zwerflijnen) • woongebied heeft enkele voorzieningen, maar trekken niet heel veel bezoekers • meer aanzuiging daklozen uit grote steden	• onveiligheidsgevoelens medewerkers Sociale Dienst in openbare ruimte door nabijheid opvang • veel kinderen, ouderen en gehandicapten in de woonbuurt • speelplekken, groene pleintjes en bankjes in de woonbuurt (risico hangplek) • Plein Delft-zicht (is al hangplek, kan uitgebreid worden) • stille uiteinde perron 1 potentiële hangplek • trapjes naar voordeuren woningen De Groene Haven • aansluiting GGD locatie en bestaande woningen (onoverzichtelijke hoek bij achtertuinen kwetsbaar als

	Mogelijkheid voor medewerkers en politie zicht te hebben op doelgroep in omgeving	Bereikbaarheid voor hulpdiensten en surveilleerbaarheid	Sociale controle in de omgeving	Aanwezigheid functies met (semi-)openbaar karakter in omgeving	Aanwezigheid functies en ruimten met eigen veiligheidsrisico
					hangplek) • zuidelijker gelegen bedrijven kwetsbaar als verblijf/ slaapplek • (private) hoven in woonblokken Kethelstraat bereikbaar via poortjes vanuit openbare ruimte (risico hangplek) • nabije toekomst bouwlocatie (risico hang/ slaapplek)
Nijverheidssstraat	• op de hoek is in potentie goed zicht naar alle zijden: nadere uitwerking op gebouwniveau van belang	• goede bereikbaarheid hulpdiensten vanaf drie zijden (bereikbaarheid brandweer van bijzonder belang i.v.m. tankstation Deko, al zal gastankstation verdwijnen bij nieuwbouw op locatie) • surveilleerbaarheid goed (distributiestraten bereikbaar)	• flat in directe omgeving alleen kopgevels (weinig ramen) • meeste sociale ogen te ver weg (alleen in Industriestraat wonen boven voorzieningen) • looproute naar binnenstad over stille route voor fietsers/ voetgangers	• Westlandseweg is drukke weg • bedrijventerrein overdag levendig (door o.a. wasstraat WAB en tankstation) • winkels genereren drukte, maar zijn kwetsbaar voor diefstal	• speeltuin naast locatie (risico hangplek) • kunstwerk (risico hangplek) • opleiding nagelstudio (klein risico rondhangen i.v.m. leerlinges) • IPSE (risico insluipen bij binnendoor route leefgebied/ binnenstad)

5 Tenslotte

Centraal in deze rapportage stond de vraag: "Wat zijn de veiligheidsrisico's van de zes potentiële locaties voor de nieuwe dagopvang?"

De zes alternatieve locaties én de huidige locatie zijn systematisch getoetst aan de vijf criteria:

- 1 De mogelijkheid voor de politie en medewerkers van het centrum om zicht te hebben op de doelgroep in de omgeving van het centrum.
- 2 De bereikbaarheid van het centrum voor hulpdiensten (brandweer, ambulance, politie) en surveilleerbaarheid.
- 3 Het hebben van voldoende sociale controle in de omgeving.
- 4 De aanwezigheid van functies met een (semi-)openbaar karakter in de omgeving.
- 5 De aanwezigheid van functies en ruimten met een eigen veiligheidsrisico in de omgeving.

Het doel van deze exercitie was om een overzicht te geven van mogelijke risico's ten aanzien van veiligheid. Dit zal input zijn voor een integrale afweging.

Als eenmaal een locatie is gekozen zal die locatie opnieuw zorgvuldig onder de loep genomen moeten worden. Om te bewerkstelligen dat de overlast daadwerkelijk zoveel mogelijk beperkt wordt, is de inrichting van het gebouw en de directe omgeving van groot belang. Daarnaast kunnen maatregelen op de gebieden van beheer en organisatie ingezet worden. Tenslotte is zorgvuldige communicatie tussen alle partijen onmisbaar.

Bijlagen

Bijlage Aanbevelingen voor potentiële locaties

Vooraf

In het hiernavolgende wordt kort stilgestaan bij een aantal aanbevelingen uit de domeinen (Inrichting, **Be**heer, **O**rganisatie en **C**ommunicatie), aanbevelingen die mogelijk van toepassing zijn op het moment dat een van de zes locaties gekozen is. Achter een aanbeveling staat in vet een letter van de IBOC-reeks. De aanbevelingen zijn op te vatten als oriëntatie op mogelijke oplossingen. Het zijn dan ook suggesties uit verschillende werkvelden en is vanzelfsprekend dan ook onvolledig.

De locaties

Hieronder de locaties en hun aanbevelingen, die wij na deze quickscan voor de dagopvang willen meegeven. Het levert per locatie een cocktail op van maatregelen waaruit gekozen zou kunnen worden.

Surinamestraat

- Aanbeveling zou zijn een stijgpunt naar de Vrijenbanselaan te maken aan de zijde van de locatie. Daarmee houd je een ongewenste stroom uit het zuidelijk deel van de Indische buurt. Het betekent een aantal ruimtelijke ingrepen in de openbare weg: dat het vrije (wilde) parkeren aan de laaggelegen Surinamestraat/ hoek Curaçaostraat moet dan ruimte laten voor een voetpad en stijgpunt. Ingrijpender is het realiseren van een voetpad over de brug parallel aan de Reineveldbrug en het talud richting stad. Dat is nu afwezig (brug) of te smal (langs talud) om de doelgroep veilig met het verkeer mee te laten lopen (**I**).
- Omdat de opvang in een afgescheiden buurtje ligt en er weinig huizen, maar wel bedrijven zijn, die een losse omgang hebben met het al dan niet open laten staan van deuren is voorlichten over het naleven van afsluiten van buitendeuren en hekwerken hier van belang (**C**).
- Van meet af aan gedragsregels met bezoekers van de dagopvang opstellen en communiceren over wat is toegestaan en wat niet, speciaal voor de hondenuitlaatzone (met bankjes) voor de locatie aan het Rijn-Schiekanaal (**O/C**).
- Bankjes langs het water laten staan: op het moment dat ze verplaatst zouden worden naar het noorden bijvoorbeeld is het effect van verplaatsing van overlast in het spel. Nu is het in het zicht van locatie en beheerders (vergelijk ongelukkige situatie op huidige locatie Oostersingel) (**B**).

Koornmarkt/ Gasthuissteeg

- Bij deze locatie speelt een stedenbouwkundige ontwikkeling, waarbij er initiatieven zijn, mede op instigatie van de buurt, om de randen en een deel van de kavel, waar nu het parkeerterrein ligt in zelfbeheer als woningbouwlocatie te ontwikkelen. Bij keuze voor de locatie voormalige muziekschool zou de komst van de dagopvang in het ontwikkelingsproces van de bouw meegenomen kunnen worden: meer oppervlakte voor zelfbeheer wanneer er ook een dagopvang ontwikkelt mag worden. Er is een daarmee andere mate van betrokkenheid van de buurt mogelijk, die niet louter gestoeld hoeft te zijn op verzet (**I/C**).

- De (droge) hangplek aan de westzijde van het gebouw dient in de architectuur te worden opgenomen, opdat er geen inspringende rooilijnen op maaiveld ontstaan **(I)**.
- Om de surveillance van het Gasthuisterrein te verbeteren is het wenselijk de organisatie van het aan- en afrijden van de parkeerplaats te verbeteren. Rondrijden zou een goede optie zijn (wandstandige afwikkeling logistiek) **(I)**

Nijverheidsstraat

- Gelijkmaticgheid Verlichtingsniveaus Locomotiefpad verbeteren (en verder richting station) **(I/B)**.
- Afsluitingsregime opstellen kwetsbare achterstraten **(B)**.
- Verplaatsen kunstwerk op kop van de gemeentewerf naar minder kwetsbare hangplek op looproute **(I)**.
- Privatiseren (afsluiten op maaiveld) trappartij naar fietsenkelder bij 'Aldi-flat' **(I)**.
- Plannen Spoorzone bieden mogelijkheden om perifere routes/ plekken op te heffen **(I)**.
- Kwetsbare objecten op binnendoorroute naar nieuwe dagopvang (IPSE) zouden beter beveiligd kunnen worden tegen insluiping. De entree van IPSE aan de van Borselenstraat/ hoek Hollandstraat is een aantrekkelijke makkelijk bereikbare plek (jassen in voorportaal) waar een verbeterde logistiek voor te bedenken zou zijn **(I/B/C)**.

Zuidkade/ Crommelinplein

- Haal de naam Crommelinplein uit de optie voor de locatie. Zolang deze naam gevoerd wordt werkt dat tegenstand in de hand. De locatie zal gericht zijn op de stad en geen oriëntatie hebben op de Delftzichtbuurt. De overlast zal daarom van een heel andere orde zijn als gesuggereerd **(C)**.
- In het kader van ET/ BTS moet de toegang tot perron 1 afgesloten worden. Daarmee verdwijnt een kwetsbaar perifere route in de Stationsbuurt **(I/B)**.
- Bij de plannen voor de Spoorzone moeten de eventuele woningen in het blok grenzend aan WestlandsewegD Engelsestraat zo georiënteerd worden dat ze wel sociale ogen op de locatie kunnen hebben, maar dat dit niet ten koste van het duurzame wooncomfort gaat **(I)**

Beukenlaan/ Van Miereveltlaan:

- Fysieke oriëntatie op van Miereveltlaan is belangrijk om de bezoeker niet de monofunctionele wijk of speeltuin/ Bieslandhof in te laten trekken **(I)**
- Afspraak opnemen in beheerplan dat rondhangen bij speeltuin en Bieslandhof niet is toegestaan **(C)**.
- Drankverbodsborden bij Bomenrijk, Bieslandhof en het nieuwbouwwijkje tussen locatie en Oostsingel **(B/C)**.
- Bij grote infrastructurele wegen (parkeer kruispunt) een nulmeting houden of anderszins status-quo vastleggen om overlast doelgroep in bouwputfase te monitoren (doel: beperken overlast van doelgroep tijdens bouwfase) **(B/O)**.

Staalweg

- Afsluiten portieken en streven naar rechte rooilijnen gevels (opheffen inspringingen) **(I)**.
- Alcoholverboden bij onderdoorgangen en pleintjes Stille putten e.o **(B/C)**.
- Fysieke oriëntatie uitgang van dagopvang **niet** op kwetsbare route parallel aan de Oostpoortweg, maar op Staalhaven **(I)**.

- Ouderenwoningen aan fietspad parallel aan Oostpoortweg moeten ingelicht worden over het overdag afsluiten van hun veelal op een kier staande achterdeuren **(C)**.